Krakovany v minulosti

Ochotníctvo v prvej polovici 20. st.

Zo skúsenosti vieme, že umenie sa rozvíja v takom prostredí, kde má k rozvoju najpriaznivejšie podmienky.

Divadlo v regióne Piešťan tieto podmienky našlo práve v Krakovanoch. Krakovany ako farská obec troch, či štyroch dedín: Krakovany, Stráže, Ostrov, Trebatice, mala výborné podmienky už aj preto, že tu bolo sídlo farského úradu, sídlo farského kostola a aj kultúrneho domu. Ten patril cirkvi a tu sa schádzala mládež nielen z Krakovian, ale aj z okolia. Meno tohto kultúrneho stánku bolo „*Omladina*".

Na farskom úrade boli dvaja kňazi, pretože k nemu patrili filiálky troch obcí. Kňazi sa starali i o kultúru v obci. Hlavne pán kaplán, pod dohľadom pána dekana. Starostlivosť o kultúru zo strany kňazov trvala až do roku 1950. V tomto roku sa celý život preorientovával pod vplyvom zmeny štátneho zriadenia na štátnu kultúru.

Svoj príspevok chcem zamerať na kultúrny život v obci do roku 1950, teda do staršej minulosti.

Pri rozvoji kultúry pomáhal aj organista L. Bilčík, zároveň správca miestnej školy, ktorý sa venoval i dychovej hudbe. Dychová hudba pod jeho vedením pod jeho vedením dosiahla nebývalých úspechov. Stala sa známou nielen doma, na Slovensku, ale aj v zahraničí. Kapláni sa venovali divadlu. Do Krakovian chodili na divadelné predstavenia návštevníci z okolitých obcí, teda ja z Piešťan. Piešťany v tom čase ešte neboli mestom. Divadelné predstavenia mali vysokú úroveň. Herci, miestni občania sa zhostili svojej úlohy vynikajúco. Hrávali sa hry F. Urbánka, Stodolu, ako aj iných autorov hier. Úroveň divadla stúpala a začali sa hrávať i operety. Na operetu „*Jedným sníčkom anjeličkom*" chodili celé húfy návštevníkov.

Divadlu sa aktívne venovali p. kaplán Miklovič, ako aj ďalší kapláni. Z hercov vynikali: Fr. Gono, Fr. Chudá, Radošinská, A. Rajčáková, J. Sedlák a ďalší. Pred premiérou vždy vonku účinkovala dychovka. Hľadisko bolo vypredané. Posledné divadelné predstavenie, ktoré nacvičoval kaplán bolo v roku 1951. Bola to hra „*Vzbura v penzionáte*". Hlavnými účinkujúcimi boli Mária Žitnanská, Laco Žitnanský a ďalší. Hru nacvičoval pán kaplán Horvát. Po nedobrovoľnom odchode kňazov z kultúrneho života, nacvičovala divadlo p. Dlábiková, manželka organistu, správcu školy. Hrali sa hry: *Statky, zmätky, Bačova žena, Škriatok, Kamenný chodníček, Čaj u pána senátora* a iné.

Po ukončení učiteľskej dráhy Dlábikovcov, začal sa ochotníckemu divadlu venovať Jozef Roško. Nacvičoval niekoľko rokov a divadlo sa hrávalo každý rok. Starších hercov režisér nahradil mladými ľuďmi, ktorí sa úloh tiež veľmi dobre zhostili. Na škole som ja ako učiteľka každý rok nacvičila divadelné predstavenie s deťmi, čím som naviazala na tradíciu školského divadla, ktoré predtým viedla p. uč. Ascherová. Spomínam na divadelné hry, ktoré hrali deti pod mojim vedením: *Snehová kráľovná, Radúz a Mahuliena, Zázračný salaš* a ďalšie. S predstaveniami hosťovali deti aj v Piešťanoch, vo Vrbovom a v ďalších obciach.

Po plodnom kultúrnom živote začala obec pociťovať pribúdajúce roky režiséra Jozefa Rošku a moju orientáciu na folklór. Nasledujúca generácia v načatých tradíciách nepokračovala, prirodzene teda došlo postupne k úpadku divadelnej tvorby. Jej úplný zánik nastal v roku 1955, kedy sa divadlo hralo naposledy. Veľká škoda. Zo života odišiel režisér i dedinské divadlo. Aj keď sa v obci postavil nový kultúrny dom, divadlá sa v ňom prestali hrávať. Sem - tam hosťoval na scéne divadelný krúžok z Vrbového alebo z Hornej Stredy. V roku 2004 bol riaditeľom kultúrneho stediska Jaroslav Hladký, ktorého ambície na znovuoživenie ochotníckeho divadla sa bohužiaľ nenaplnili. Možno sa ľudia predsa len niekedy nasýtia televíznej a počítačovej kultúry a znovu sa vrátia k ochotníctvu a oživia staré dobré tradície. V to ako dlhoročná kultúrna pracovníčka dúfam.

Anna Horanská

Na zamyslenie

O vzťahoch medzi ľuďmi, že vraj najinteligentnejšími tvormi, sa toho už veľa popísalo. Ani po tisícročiach výskumov a ani pri vyspelosti dnešnej techniky sa ešte nikomu s dokonalou presnosťou nepodarilo popísať, kto je to človek a na akom základe pracuje jeho psychika. Prečo sa v jednej situácií správa tak a v druhej zasa inak, pretože individuálne správanie jednotlivca, ovplyvňuje aj ostatných. Dá sa však tomuto ovplyvňovaniu povedať vzťah?

Vzťah vzájomný, medziľudský? Ako môže byť medziľudský vzťah medzi tvormi, ktoré sa k sebe niekedy správajú horšie ako zvieratá? Dravé, krvilačné zvery, ktoré urobia čokoľvek, aby mali lepšie postavenie a majetok, ako tí druhí. Aj keď sa tento hororový scenár opakuje deň čo deň, v každom zamestnaní, v každom kúte sveta, existuje ešte veľmi ohrozený druh svetlých výnimiek. Vzťahy, aké majú medzi sebou ľudia tohto ohrozeného druhu, sa dajú nazvať medziľudské, vzťahy priateľské, plné lásky a ochoty podať pomocnú ruku. Bohužiaľ, týchto ľudí je zo dňa na deň menej a menej, ich druh je na pokraji vyhynutia... Nemyslíte, že je na čase podporiť ich aspoň jedným dobrým skutkom denne? Vlastne prečo hneď skutkom, veď na začiatok stačí aj úsmev.

Zuzana Jankechová

Tabuľková bilancia

A- mužstvo, OM

Po jesennej časti V.ligy prezimovali stolní tenisti na neočakávanom veľmi peknom 6.mieste. Po neúspešnom začiatku súťaže s oslabeným kolektívom takéto umiestnenie málokto čakal.

Podľa očakávania sa darí tomuto kolektívu aj v jarnej odvetnej časti súťaže. Hneď v 1.kole jarnej časti sme privítali na našich stoloch jedného z favoritov-Iskru ŠKP Leopoldov. Súper k nám prišiel oslabený. Avšak aj náš najúspešnejší hráč Andris nastúpil na zápas čiastočne chorý, a tak sme zápas nakoniec tesne prehrali 8:10. Nevyliečené choroby sa podpísali aj pod prehru 6:12 vo Vrbovom. Potom **v 14.kole** sme doma privítali súpera, ktorý s nami postúpil do V.ligy-ŠKP Trnava „B". Tomuto súperovi sme mali oplácať jesennú prehru z Trnavy. Odveta sa nám dokonale vydarila. Naše víťazstvo v pomere 15:3 bolo nielen dokonalou odplatou, ale aj zvýšenie bodového náskoku od tohoto súpera, ako aj odraz od tých najspodnejších miest tabuľky, ktoré znamenajú zostup na konci súťaže.

Potom nás čakal už tradičný rival-MTJ Piešťany „D".Víťazstvo v minulom ročníku nad týmto súperom na ich stoloch začalo cestu za postupom do V.ligy v minulom ročníku. Tentoraz sa súper na nás pripravil zodpovednejšie a výkonnosťou sme na skúsenejšieho súpera nestačili. Prehrali sme 12:6. Súper nám týmto ušiel v tabuľke.

V ďalších kolách sme však bodovali podľa plánu. Prehra u vedúceho celku na Bukovej sa očakávala. Avšak dôležitejšie bolo, že sme zabodovali v domácich zápasoch s Majcichovom „C" a s Dolným Lopašovom. **Po 18.kole** –teda 4 kolá pred koncom- **sme sa dostali na 6.**miesto tabuľky (v prípade prehry Vrbového v tomto kole), čo považujeme za úspech na nováčika súťaže.

Tešíme sa tomu, že popri futbale, ktorý už má dlhodobú úspešnú tradíciu v našej obci, vznikol ďalší kolektív, ktorý úspešne reprezentuje obec Krakovany na športovom poli nielen piešťanského okresu, ale aj trnavského kraja. Sme tiež radi, že naše posledné úspechy priťahujú na zápasy aj fanúšikov malej loptičky. Ak fandíte tomuto športu príďte aj Vy posilniť divácku kulisu pri domácich zápasoch, ktoré hrávame vo štvrtok o 17,30 hod.(17.3.-Malženice a 7.4.-MTJ Piešťany „E").

Ing. Vladimír Seitler

HLAS Krakovian - štvrťročník pre obyvateľov obce, vydáva Obecný úrad Krakovany, adresa redakcie: Nám. sv. Mikuláša 4, 922 02 Krakovany. Šéfredaktor: Mgr. Juraj Filo, redaktori: Andrej Čelín (zást. šéfredaktora), Lukáš Radoský, Martin Gono. Náklad 500 ks. Tel.: 0904/637 593. Registrácia Okres. úrad Piešťany pod č. OVVS/2003/21533/LE. Vaše články čakáme na adrese redakcie. **NEPREDAJNÉ!**
www.krakovany.sk